

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ NR 8
IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W KOSZALINIE
W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

uwzględniający wewnętrzny system doradztwa zawodowego

Koszalin, wrzesień 2023

Spis treści

I. Podstawy prawne	3
II. Założenia ogólne programu.....	3
III. Cele ogólne doradztwa zawodowego	4
IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe- osiągnięcia ucznia.....	5
V. Warunki i sposoby realizacji programu.....	5
VI. Weryfikacja efektów zajęć - zamiast oceniania.....	10
VII. Rekomendacje dotyczące obudowy dydaktycznej programu	10
VIII. Ewaluacja programu.....	11
IX. Słownik terminów	11

I. Podstawy prawne

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w szkołach reguluje, m.in.:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78 poz.483) – art. 65,
- *Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty*, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia,
- *Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.*, wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły.

Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in.:

- w sprawie doradztwa zawodowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325)),
- w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół,
- w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

II. Założenia ogólne programu

Program jest skierowany do uczniów Zespołu Szkół nr 8 im. Tadeusza Kościuszki w Koszalinie. Integruje i koreluje kształcenie ogólne i zawodowe, w tym kompetencje kluczowe w procesie kształcenia ogólnego. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązany z wiedzą zawodową ma przyczynić się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych, a tym samym zapewnienia możliwości sprostaną wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy. Program zakłada podejmowanie działań wspomagających rozwój każdego ucznia, uwzględniając specyfikę typu szkół występującą w Zespole Szkół nr 8 im. Tadeusza Kościuszki w Koszalinie. Stosowny do potrzeb i możliwości ucznia, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz ma na celu zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki.

Program zakłada, że w każdym oddziale Zespołu Szkół nr 8 w Koszalinie realizowane będą cele z obszarów:

- Poznanie własnych zasobów,
- Świat zawodów i rynek pracy,
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie,
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno zawodowych.

Treści będą sukcesywnie pogłębiane w kolejnych latach kształcenia.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2023/2024 będą realizowane w oparciu o program przygotowany przez nauczyciela realizującego te zajęcia, dopuszczony do użytku przez dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej (Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).

III. Cele ogólne doradztwa zawodowego

Cele ogólne:

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
- Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej.
- Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez placówkę.
- Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.
- Wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia ucznia

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);

1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;

1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;

2.2 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;

2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;

2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;

2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;

2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;

2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;

2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;

3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

3.4 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- podczas grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania (w ZS nr 8 w Koszalinie).
- podczas zajęć związanych z wyborem kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej, np. zajęcia wyrównawcze, zajęcia rozwijające uzdolnienia, koła zainteresowań, zajęcia doskonalące wiedzę i umiejętności zawodowe, które zwiększają szanse ukończenia szkoły, możliwości zatrudnienia, rozwoju dalszej kariery zawodowej i stanowią odzwierciedlenie zainteresowań oraz predyspozycji uczniów w konkretnych dziedzinach zawodowej przyszłości. Wykorzystują wiedzę na temat ucznia, pomagają w określaniu indywidualnych profili, rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje, realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi zgodnie z podstawą programową. Dla uczniów, którzy chcą rozwijać swoje zainteresowania, pasje, prowadzone są zajęcia pozalekcyjne
- działania na rzecz rodziców obejmują w szczególności: przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach (poprzez m.in. udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, wychowawcą), prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów, zajęcia psychoedukacyjne służące wspomagananiu rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych przez ich dzieci (prowadzone przez specjalistów z Miejskiej Poradni Psychologicznej Pedagogicznej w Koszalinie). W realizację programu doradztwa zawodowego włączeni zostaną także pracownicy doskonalenia nauczycieli, placówki kształcenia ustawicznego oraz otoczenia społeczno- gospodarczego szkoły, organizacje pracodawców, instytucje edukacyjne oraz instytucje działające na rynku pracy (np. PUP, OHP), uczelnie wyższe.

Współdziałanie pracowników szkoły w ramach doradztwa zawodowego umożliwia zapewnienie ciągłości działania systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły oraz umożliwia identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmieniającego się rynku pracy.

Doradztwo zawodowe w placówce ukierunkowane jest na kształtowanie:

- świadomości ucznia o jego indywidualność, którą musi rozwijać;
- przekonaniu ucznia do ustawicznego kształcenia;
- świadomości ucznia jego preferencji poznawczej oraz zasady efektywnego uczenia;
- proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji ze zwróceniem uwagi na zasady etyki jako fundamentu aktywności zawodowej;
- sprawczości uczniów, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań do wprowadzania zmian w swoim bliższym lub dalszym otoczeniu.

Zajęcia doradztwa zawodowego prowadzone będą, m.in.:

- z wykorzystaniem metod aktywizujących, dobieranych z uwzględnieniem możliwości ucznia oraz celów, jakie ma osiągnąć;
- z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno- komunikacyjnej (ICT), co zwiększy atrakcyjność zajęć i jednocześnie usprawni kompetencje kluczowe uczniów.

Plan realizacji zadań doradcy zawodowego w roku szkolnym 2023/2024

Zadania wynikające z rozporządzenia MEN z dnia 12lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego	PROGRAM REALIZACJI	UCZESTNICZY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI
§ 5 ust 1 pkt1 systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie, przeprowadzenie oraz opracowanie wyników ankiety skierowanej do uczniów, dotyczącej pozyskania niezbędnych informacji do realizacji zadań związanych z zakresem doradztwa zawodowego w szkole. • Przeprowadzenie ankiety na 	ZS8/uczniowie klas I uczniowie	IX/X2023 IX/X 2023

	wejściu dotyczących dalszych planów edukacyjno-zawodowych	kl. 4TZ	
<p>§ 5 ust 1 pkt 2 prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;</p>	Zajęcia grupowe w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania <ul style="list-style-type: none"> • poznawanie własnych zasobów; • ja na rynku pracy; • doskonalenie zawodowe • planowanie kariery; • dokumenty aplikacyjne. 	Doradca zawodowy/ Klasy objęte doradztwem zawodowym	I/II semestr
	Monitorowanie realizacji programu WSDZ: <ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie od uczniów informacji na temat przydatności; • poruszanych zagadnień i sposobu realizacji zajęć w ramach WSDZ; • analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć); • analiza wytworów uczniów; • analiza wyników obserwacji; • wywiady z uczestnikami zajęć. 	ZS8/członkowie R.P. ZS8/uczniowie	I/II semestr
<p>§ 5 ust 1 pkt 3 opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu, o którym mowa w § 4 ust. 1, oraz koordynowanie jego realizacji</p>	Opracowanie, przedstawienie Radzie Pedagogicznej ZS nr 8, uczniom i rodzicom uczniów programu realizacji WSDZ w Zespole Szkół nr 8 im, Tadeusza Kościuszki w Koszalinie na rok szkolny 2022/2023	ZS8/członkowie R.P. ZS8/uczniowie	IX 2023
<p>§ 5 ust 1 pkt 4 wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 4 ust. 1</p>	Indywidualne spotkania z wychowawcami, uczniami, rodzicami prawnymi opiekunami) i pracodawcami uczniów.	Dni otwarte szkoły (każdy pierwszy wtorek miesiąca), godziny wyznaczone w planie pracy doradcy	I/II semestr
	Udział w wewnętrznych przedsięwzięciach Politechniki Koszalińskiej dotyczących doradztwa zawodowego.	ZS8/uczniowie	I/II semestr

§ 5 ust 1 pkt 5 koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia	Aktualizacja zakładki na stronie internetowej szkoły dotyczącej doradztwa zawodowego.	Doradca zawodowy	I/II semestr
	Udział w warsztatach organizowanych przez CEN w Koszalinie w ramach wsparcia dla doradców zawodowych	Doradca zawodowy	I/II semestr
	Monitorowanie losów absolwentów.	Doradca zawodowy ZS8/członkowie R.P. ZS8/uczniowie ZS8/rodzice	X/XI 2023
§ 5 ust 1 pkt 6 realizowanie działań wynikających z programu, o którym mowa w § 4 ust. 1.	Koordynowanie i monitorowanie realizacji wewnątrzszkolnego programu doradztwa zawodowego.	Doradca zawodowy ZS8/członkowie R.P. ZS8/uczniowie ZS8/rodzice	I/II semestr

VI. Weryfikacja efektów zajęć - zamiast oceniania.

Działania związane z doradztwem zawodowym będą wspierać uczniów w wyborach zawodu i kierunku kształcenia, dlatego zamiast tradycyjnego oceniania podczas zajęć będą odwołania do autorefleksji i samooceny uczestników. Sprzyja to budowaniu większej otwartości uczniów, ich aktywności i zaangażowania, udziału w dyskusjach i wyrażania własnych opinii, skłaniania do refleksji. W programie zakłada się weryfikację efektów zajęć zastępującą tradycyjne ocenianie. Pozyskiwanie informacji o efektach prowadzonych zajęć nastąpi między innymi poprzez: pytania zadawane uczniom na zakończenie zajęć, które służyć mają m.in. wyciągnięciu wniosków, w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności, zachęceniu ich do refleksji; o analizę zgromadzonej dokumentacji w osobistym portfolio ucznia zawierającą wymierne efekty zajęć; o analizę indywidualnego planu działania (indywidualnego planu kariery) wypracowanego przez ucznia.

VII. Rekomendacje dotyczące obudowy dydaktycznej programu

Na potrzeby realizacji programu rekomenduje się korzystanie z zasobów dydaktycznych gromadzonych i aktualizowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie na stronie www.doradztwo.ore.edu.pl oraz publikacji dostępnych na stronie www.euroguidance.pl.

VIII. Ewaluacja programu

Wewnętrzna ewaluacja programu jest planowana i realizowana w ramach Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Efektem ewaluacji są ankiety przeprowadzone w roku szkolnym 2023/2024 wśród uczniów Zespołu Szkół nr 8.

Są one elementem doskonalenia programu na kolejny rok szkolny, służą dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły i lokalnego rynku pracy. Realizacja programu będzie na bieżąco monitorowana przez, m.in.:

- pozyskiwanie od uczniów informacji na temat przydatności poruszanych zagadnień i sposobu prowadzenia zajęć w ramach WSDZ;
- analizę dokumentacji (dzienniki - tematy zajęć);
- analizę wytworów uczniów;
- analizę wyników obserwacji;
- wywiady z uczestnikami zajęć.

IX. Słownik terminów

Dla potrzeb programu opracowany został słownik terminów precyzujący słownictwo używane w programie. Może on być także pomocny podczas tworzenia programu zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, scenariuszy zajęć itp.